

Život pod hradom

Ročník XIII.
Číslo 1
marec 2018

Vydáva Obecný úrad v Krásnohorskom Podhradí

Kanalizáciu sme nepredali - ostáva obecným majetkom!

Vážení obyvatelia našej krásnej obce!

Určite sa všetci pamätáte na tie časy, keď sa našou obcou, hlavne v letných mesiacoch šírila nepríjemný zápach z jarkov popri našich domoch. Príčinou týchto javov bola chýbajúca kanalizácia v obci. Chvalabohu v roku 1995 bolo vydané stavebné povolenie na výstavbu kanalizácie a čističky odpadových vôd (v ďalšom uvádzame len ČOV). S výstavbou sa začalo koncom 90-tych rokov 20. storočia a úplné odkanalizovanie obce sa ukončilo v roku 2012. Aj keď v tom čase nová ČOV spĺňala vtedy platné normy, v súčasnosti si musíme uvedomiť, že obec nedokáže podľa terajších platných predpisov, ktoré sa stále sprísňujú držať krok s dobou. Sústavne bojujeme s viacerými problémami, ako napr. zastaralá technológia nespĺňajúca súčasné požiadavky noriem a predpisov, nedostatočné technické vybavenie, ako aj problém s odborne spôsobilou osobou, resp. nedostatok personálneho zabezpečenia na prevádzku tohto zariadenia. Je to podmienené nedostatkom financií, na ktoré okrem iného nadväzuje vymožitelnosť pohľadávok od obyvateľov a tiež nízka stanovená cena na prevádzku tohto zariadenia. Podľa URSO nám súčasný predpis pri prevádzke kanalizácie udáva stanoviť cenu na **0,988 eur bez DPH za 1 m³**, čo s DPH predstavuje **1,18 eur za 1 m³** (viď. Príloha Rozhodnutie URSO), čiže rozdiel medzi našou cenou, ktorú nám určil Úrad pre reguláciu sieťových odvetví a cenou, ktorú má Východoslovenská vodárenská spoločnosť a.s. (ďalej len VVS a.s.) **nie je žiaden**. Obec aj napriek odporúčaniu zvýšenia ceny za 1 m³, cenu nezvýšila nakoľko už od roku 2016 vstúpila do jednaní s VVS a.s. ohľadom odovzdania správy a **zdôrazňujeme, nie predaja kanalizácie**.

Je potrebné vedieť, že aj pri úprave ceny na túto hodnotu a pri 100 % platobnej disciplíne by bola obec aj naďalej stratová. Mimochodom, len na základe čerpania rozpočtu sme v rokoch 2010 - 2015 zaznamenali stratu na prevádzke miestnej kanalizácie 269.644,00 eur, z čoho je ročný priemer straty vyčíslený v sume 44.940,00 eur. Momentálne by bolo potrebné do ČOV a kanalizácie zainvestovať okolo 470.000,00 eur, nakoľko súčasné zariadenie je kapacitne preťažené. Z toho titulu je nutné dostavať ďalšiu čistiacu nádrž na minimálne 500 ekvivalentov, ak nie až na 1 000 ekvivalentov, nakoľko súčasný projektanti hradu Krásna Hôrka počítajú s napojením nielen hradu, ale aj areálu pod hradom, čo by súčasný stav čističky odpadových vôd neuniesol. V neposlednom rade je potrebné dobudovať lapač hrubých nečistôt.

Okrem týchto nákladov sú tu aj náklady na kompletné prečistenie kanalizačných rozvodov, pretesnenie šacht a ostatnú údržbu v hodnote ďalších desiatok tisíc eur. Tieto vysoké náklady sú pre obec neúnosné, ba priam likvidačné. Z toho titulu sme uvažovali, ako aj ostatné obce či mestá v okrese, odovzdať do správy toto zariadenie VVS a.s. Košice, nakoľko táto spoločnosť má jednoznačne najlepšie odborné a technické skúsenosti s prevádzkou takýchto zariadení. Znova podotýkame, že sa

nejedná o predaj majetku obce, ale o odovzdanie výkonu správy majetku inému subjektu! Je treba vedieť, že obec musí mať uzatvorenú zmluvu o prevádzkovaní v zmysle zákona č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a kanalizáciách, nakoľko obec nemôže priamo realizovať prevádzkovanie v zmysle vyššie citovaného zákona. Doterajším prevádzkovateľom bola firma PROX T.E.C. Poprad s.r.o. prostredníctvom odborne spôsobilej osoby Ing. Borisom Tužinským. Táto firma bola len odborným garantom a nestará sa o priamu údržbu zariadenia, čiže všetky náklady znášala obec. Firma PROX T.E.C. s.r.o. Poprad ukončila výkon správy verejnej kanalizácie ku dňu 31.1.2018.

Okrem spomínaných problémov týkajúcich sa prevádzkovania ČOV a kanalizácie je tu problém aj z účtovného hľadiska a z hľadiska rozpočtových pravidiel. Podľa zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy č. 583/2004 Z.z. § 18, ods.2) sa uvádza „**Ak je hospodárskym výsledkom podnikateľskej činnosti obce k 30. septembru rozpočtového roka strata, obec je povinná zabezpečiť, aby strata bola do konca rozpočtového roka vyrovnaná, alebo urobiť opatrenia na ukončenie podnikateľskej činnosti, aby sa v ďalšom rozpočtovom roku už nevykonávala.**“ Ďalej, obec nemôže spravovať kanalizáciu v hlavnej činnosti, keďže Živnostenský zákon č. 455/1991 Zb. ukladá „**Prevádzkovanie verejných vodovodov a verejných kanalizácií je viazanou živnosťou.**“ Taktiež zákon o verejných vodovodoch a kanalizáciách č. 442/2002 Z.z. § 5, ods. 1) hovorí „**Prevádzkovanie verejných vodovodov a verejných kanalizácií je živnosťou na základe voľného živnostenského oprávnenia.**“

Veríme, že odovzdanie správy verejnej kanalizácie do rúk VVS a.s. bude pre obec, ako aj pre jej obyvateľov maximálne výhodné, **nakoľko nedôjde k žiadnej strate majetku, ale práve naopak, k jeho postupnému zveľaďovaniu.** Finančné prostriedky, ako sme už spomínali sumu okolo 45.000,00 eur ročne, by sme mohli využiť efektívnejšie na ďalší rozvoj obce, ako napríklad pokračovanie v rekonštrukcii miestnych komunikácií, výstavbe nových chodníkov a ďalších verejnoprospešných zariadení slúžiacich pokojnému, pohodlnému a hlavne spokojnému nažívaniu občanov našej obce.

Záverom by sme chceli podotknúť, že taktiež sa boríme problémom otázky pitnej vody v rómskej osade, kde je síce zabezpečená voda, no Občianske združenie ktoré, má uzatvorenú zmluvu s VVS a.s. si neplní svoje záväzky. Z toho dôvodu a zároveň na požiadavku Rómov, je nutné previesť do správy VVS a.s. aj obecný vodovod v Rómskej osade. VVS a.s. by následne dokázala dôsledne koordinovať odber pitnej vody a taktiež ustráženie nevyhnutných pohľadávok.

Ďakujeme za porozumenie!

S pozdravom Peter Bollo

Naším čitateľom želáme príjemné prežitie veľkonočných sviatkov.

ÚRAD PRE REGULÁCIU SIEŤOVÝCH ODVETVÍ

Bajkalská 27, P. O. BOX 12, 820 07 Bratislava 27

ROZHODNUTIE

OBEC KRÁSNOHORSKÉ PODHRADIE

- 3 - 03 - 2017

Bratislava 28. 02. 2017

Číslo: 0175/2017/V

Číslo spisu: 1058-2017-BA

ČÍSLO SPISU 315/2017

PRÍLOHA

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví ako orgán príslušný na konanie podľa § 9 ods. 1 písm. b) prvého bodu a § 9 ods. 1 písm. c) prvého bodu v spojení s § 5 ods. 7 písm. c) zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach vo veci rozhodnutia o cene za odvádzanie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou

rozhodol

podľa § 14 ods. 11 a 12 zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v spojení s § 9 ods. 1 vyhlášky Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 21/2017 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia výroby, distribúcie a dodávky pitnej vody verejným vodovodom a odvádzania a čistenia odpadovej vody verejnou kanalizáciou tak, že pre regulovaný subjekt **Obec Krásnohorské Podhradie, Hradná 156, 049 41 Krásnohorské Podhradie, IČO 00 328 421 určuje** na obdobie od 1. januára 2017 do 31. decembra 2021 túto cenu:

1. maximálna cena za odvádzanie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou

0,9885 €/m³.

Cena uvedená v tomto rozhodnutí je bez dane z pridanej hodnoty.

Zároveň úrad podľa § 17 ods. 1 zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach pôvodné rozhodnutie č. 0055/2017/V zo dňa 28. 11. 2016, spis č. 4495-2016-BA **zrušuje**.

Odôvodnenie:

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „úrad“) v súlade s § 14 ods. 1 a 3 zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach (ďalej len „zákon o regulácii“) začal konanie z vlastného podnetu vo veci zmeny rozhodnutia č. 0055/2017/V zo dňa 28. 11. 2016, ktorým určil maximálnu cenu za odvádzanie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou na obdobie od 1. januára 2017 do 31. decembra 2021 (ďalej len „zmena rozhodnutia“) pre regulovaný subjekt **Obec Krásnohorské Podhradie, Hradná 156, 049 41 Krásnohorské Podhradie, IČO 00 328 421** (ďalej len „regulovaný subjekt“).

Podľa § 14 ods. 1 a 3 zákona o regulácii úrad oznámil regulovanému subjektu začatie cenového konania z podnetu úradu listom č. 6996/2017/BA zo dňa 17. 02. 2017 a súčasne mu oznámil, že bude pri určení maximálnej ceny za odvádzanie a čistenie odpadovej vody

NON VIDERI SED ESSE!

Dionýz a Františka Andrassyovci (1. časť)

Z Dlhej Lúky do Viedne

Mladý gróf Dionýz Andrassy

foto: old.gemerland.sk

Takmer každý deň prechádzame okolo krásneho pomníka, sochy veľkodušnej mecénky nášho mesta (Rožňava) Františky Andrassy-Hablawetz. Nikto z nás sa však nezamyslí nad jej osudom, či nad nespĺnenými snami jej verného manžela Dionýza. Práve oni dvaja sú hlavnými

postavami jedného z najfascinujúcejších a najzáhadnejších romantických príbehov v našich dejinách. Ich príbeh je snáď príbehom nenaplnenej lásky a túžby po večnosti.

Dnes je nám život pre vyššie ideály, z ktorého zostanú len dobré skutky, ako to hlása pamätná tabuľa v pietnom múzeu Františky na Krásnej Hôrke, vzdialený, a len ťažko uveríme tomu, že niekedy žili v našom Gemeri aj ľudia, pre ktorých bola krása svätá a pozemský život rituálom dobra. Naš príbeh sa začína v neďalekej dedine Dlhá Lúka 18. novembra 1835. V ten deň sa v tamojšom kaštieli narodil gróf Dionýz Andrassy, prvorođený syn grófa Juraja IV. Andrassyho (1797 - 1872) a grófký Františky Königsegg von Aulendorf. Rod Andrassy v tej dobe už takmer 200 rokov znamenal veľa v spoločenskom i hospodárskom živote Uhorska. Dionýzov otec Juraj IV., gemerský a šarišský župan, významný podporovateľ Uhorskej akadémie vied a Uhorského národného múzea, sa zaslúžil o rozvoj ťažby a spracovania železnej rudy. Preslávil drnavskú zlievareň, ktorú už v roku 1851 predstavil na prvej svetovej výstave v Kryštálovom paláci v Londýne. Nezaujím svojho syna o politickú kariéru a podnikanie možno vnímal ako sklamanie. Dionýz radšej kreslil, vyrezával a rád sa hrával s dedinskými chlapcami...

Začiatkom 50-tych rokov 19. storočia ho otec poslal na štúdiá práva do Bonnu, ktoré úspešne ukončil v roku 1856. Neskôr pôsobil vo Viedni ako koncipient istej advokátskej kancelárie. Grófov pobyt vo Viedni znamenal zlom v jeho živote - spoznal tam svoju celoživotnú lásku, ženu, ktorá bola preňho „hviezdou - vodkyňou - dobrým géniom...“ Pôvod Františky Hablawetz je záhadný a v súvislosti s ním nad faktami prevládajú dohady. Podľa dostupných prameňov sa narodila v marci alebo októbri v roku 1838 v rodine Franza Hablawetza a Barbary Dosler. Čím sa jej rodina živila nevieme. Podľa novinových správ zo začiatku 20. storočia boli Hablawetzovci hudobníci a Františka opernou speváčkou (jej brat August Egon bol dvorným operným spevákom). Toto málo pravdepodobné tvrdenie vyvracia ďalší článok z októbra roku 1904, ktorý o Františke (s najväčšou úctou) hovorí ako o tanečnici a o jej otcovi ako o krčmárovi. V nedávnej minulosti sa dokonca vyskytli špekulácie o jej židovskom pôvode, tieto sa však nepotvrdili. Okolnosti zoznámenia sa grófa s Františkou, ako aj ich spoločný život pred sobášom, sú nám neznáme. Isté však je, že Františka zasiahla do histórie jedného z najuznávanejších aristokratických rodov strednej Európy, a ak sú pravdivé Dionýzove slová o tom, že ona bola tá, ktorá ho viedla k dobročinnosti, ovplyvnila aj sociálny vývoj nielen v Rožňave, no v Gemeri vôbec...

Július Barczy
(pokračovanie nabudúce)

V Betliari odhalili pamätnú tabuľu na počesť grófký Ilony Andrassy

V sobotu, 2. decembra 2017 si v kaštieli v Betliari pripomenuli sté výročie narodenia grófký Ilony Andrassy, jednej z najvýznamnejších predstaviteľiek rodu Andrassy v 20. storočí, bojovníčky proti totalitným režimom.

Ako informovala kultúrno-propagačná manažérka múzea Judita Krajčiová, pri tejto príležitosti odhalili vo vstupnej hale kaštieľa pamätnú tabuľu.

„Slávnostné odhalenie pamätnej tabule sa začalo o 14:00 hod., na úvod zaznela slovenská a maďarská hymna v podaní spevokolu, ktorý nesie meno Dionýza Andrassyho, následne predniesol prihovor riaditeľ SNM-Múzea Betliar, Július Barczy a zástupkyňa riaditeľa Múzea Sziklakórház v Budapešti. K pamätnej tabuli položili kyticu aj dve dámy z Budapešti, ktoré grófkú Ilonu osobne poznali,“ povedala pre náš web Krajčiová. (roznava.dnes24.sk)

foto: roznava.dnes24.sk

Život pod hradom - Váraljai Hírmondó

Vychádza štvrtročne / Megjelenik negyedévente - Vydáva Obecný úrad v Krásnohorskom Podhradí /
Kiadja a Krasznahorkaváraljai Községi Hivatal, Hradná 156, 049 41, IČO 00 328 421, Telefón: +421 58 732 54 31
Šéfredaktor/Főszerkesztő: Mgr. Ladislav Molnár - Redakcia/Szerkesztőség: Mgr. Ladislav Mikula

Prekladateľ/Fordítás: Mgr. Ladislav Molnár, Mgr. Ladislav Mikula

Foto: Mgr. Ladislav Mikula, Mgr. Ladislav Molnár, Alžbeta Brutovská, Eva Szenderáková, Peter Bollo, Marián Répássy,
ZŠ s VJM, old.gemerland.sk, ppzbetliar.sk, banmuz.sk, ujszo.com, internet

Grafická úprava/Grafika: Mgr. Ladislav Molnár

Tlač: ROVEN Rožňava s.r.o.

E-mail: obec.krasnohorskepodhradie@stonline.sk

ISSN 1338 - 0222, EV 3784/09

Keď sa pomaly končia hrôzy vojny...

(úryvok z otcovho denníka)

22. februára 1945 som bol vo Viedni. S hrôzou som sledoval letecký nálet. Ukryl som sa do veľkej nábojovej ulity a odtiaľ som pozoroval tie hrôzy a čakal na svoju smrť. Pán Boh však pomohol.

7. máj 1945

Prišiel šťastný okamih, predovšetkým pre nás. 7. mája o 2 hodine 40-tej minúte Nemci zložili zbrane. Keď som sa to dopočul, od šťastia som nevedel, čo robiť. Bolo načase skončiť s týmto krviprelieváním. Nesmierne veľa ľudí v rovnošatách čakalo na tento deň, aby mohli zutekať z tohto väzenia. Boh sa nad nami zľutoval a ukončil vojnu tu v tejto malej rakúskej dedinke. Vojaci sú v opojení, lebo vína máme nadostač, spievajú od radosti, každý túžobne očakáva svoj odchod domov. Týchto pár riadkov, keď si ich kedykoľvek prečítam, mi bude naveky pripomínať tento deň.

Pohli sme sa smerom k anglickej línii. **9. mája** sme aj došli, keď si nás odzbrojili. Pohľad počas cesty bol ozaj ukrutný. Na cestách veľké kolóny, počas cesty vybuchnuté i vyvalené autá v priekopách, na tisíce odhodnených zbraní len tak lemovali okraj cesty. Odkedy žijem, ničो také som nezažil, ale určite si to budem pamätať až do smrti. Nemci smutní, zronení so sklopenými hlavami idú kade ľahšie. O poriadku ani slychu...

10. mája prišiel rozkaz, aby ľudia odišli, kam len chcú, alebo sa zdržia u Angličanov, alebo zamieria k ruskej línii. Aj ja som sa pobral na hlavnú cestu, kde už odchádzali Nemci domov, niekto na bicykli, iní na koni. Angličania nám povolili, aby sme si od Nemcov pobrali, čo len chceme. Aj ja som si zobral od jedného Nemca jeho hnedého koňa, ale potom som si uvedomil, že koňa musím často nakrmiť, tak som ho dal jednému Maďarovi a radšej som si zobral nový bicykel od nemeckého oficiera. Po ceste sa konajú veľké rabovačky. Vraciame im iba to, čo s nami robili. Stalo sa, že jeden nemecký vojak odmietal dať svojho koňa maďarskému vojakovi, ale Angličan ho dobehol na aute a bez slova Nemca zastrelil. Ja mám dobrý bicykel a aj ostatným sa ušlo. Tridsiati sme sa pohli smerom na východ, lebo nás to už veľmi ženie za domovinou, nech sa stane čokoľvek, smerujeme k ruskej línii. Človek by si mi mohol zadovážiť veľa cenností, ale má už iba jediný cieľ, dostať sa šťastne domov po toľkých útrapách s Božou pomocou.

Pamiatkou na **11. máj 1945** je zajatecký tábor. Plán odísť domov sa nevydaril. Angličania nás prinavrátili späť do zajateckého tábora a po skupinkách nás budú eskortovať domov.

14. máj 1945

Moja prvá neďeľa v zajatí, o ktorom chcem napísať pár riadkov. My Maďari sme umiestnení v jednej dedinke pri Linzi. Nádherná krajina, obklopujú nás krásne ihličnaté lesy a jazerá, kde sa chodím kúpať. Pekné slnečné popoludnie, ibaže to veľmi ťažko znášam, pretože myšlienkami som už doma, aj keď o nich vlastne nič neviem. Čakám na ten krásny deň, keď sa s nimi zvitám. Tu je taký dlhý deň, ako doma celý rok a všetko plynie nekonečne dlho, ale trpezlivosť ruže prináša a po tom všetkom raz už príde deň môjho návratu na slobodu...

Môj otec z väzenia došiel pešo až domov. O svojich pamätiach z vojny nám nikdy nerozprával. Len keď mal trochu viac pod klobúkom, vtedy po nemecky salutoval a následne potom veľa, veľa plakal. Ale vtedy nás mamka poslala z domu preč...

Alžbeta Brutovská

vojak Ľudovít Bařfi
1923-2001

Valentínsky príbeh

Valentín, t.j. Deň Valentína je takým sviatkom, ktorý stále v ľuďoch vyvoláva protichodné reakcie. Niektorí to považujú za „opičenie sa po Amerike“, iní to jednoducho rešpektujú a nájdu sa aj takí, ktorí sa na tento deň veľmi dôkladne pripravujú, aby bol pre nich neopakovateľným zážitkom.

Valentínsky deň je dňom lásky i dňom zaľúbených. Jeho príbeh je ešte stále trochu zahmlený tajomstvom a nie je úplne jasné ani to, či sa v tento deň patrí odvdáčiť pozornosťou aj najbližším priateľom. Deň zamilovaných sa pripomína 14. februára predovšetkým v anglosaských krajinách, ale v druhej polovici 20. storočia sa rozšíril aj do iných častí nášho sveta. V tento deň sa obdarúvajú navzájom zamilované páry. Výnimku tvorí Fínsko, kde sa vzájomne pozdravujú priatelia pohľadnicami. Je viac než rozšírené, že tento sviatok sa viaže ku sv. Valentínovi, rímskemu farárovi, ktorý zomrel martýrskou smrťou v časoch, keď bola cirkev i kresťanstvo prenasledované. Zomrel 14. februára roku 269, v ten istý deň, ktorý bol zasvätený lotérii lásky. Podľa legendy, v časoch väzenia posielal svojim priateľom srdečné odkazy s nádejou, že sa naňho nezabudne. Podľa inej verzie Svätý Valentín slúžil u cisára Claudia, ktorý ho uväznil, pretože sa vzoprel jeho názoru, aby sa mladí muži nesobášili tak zavčas. Myslel si, že sa zo slobodných mladíkov stanú lepší vojaci posilňujúci vojsko. Počas väzby sa Valentín spriatelil s dcérou dozorca väznice, ktorej zanechal podpis s odkazom „Od Tvojho Valentína“.

V roku 496 n.l. pápež Gelasius nariadil, aby namiesto dovtedajších pohanských osláv Luperkalie sa pripomínal 14. február ako sviatok Svätého Valentína. Oslavy príchodu jari zasvätili bohu Luperkusovi, ochrancovi stáda i dobrej úrody. V tento sviatočný deň mladé devy vložili svoje mená do keramického džbánú, z ktorého následne mládenci vyťahovali štítky s menami vyvolených.

Počas sviatkov i rôznych zábav boli pármí, niektorí z nich vydržali spolu po celý rok. Tento deň sa postupne stal dňom ľúbostných odkazov zamilovaných a Svätý Valentín sa stal patrónom i ochrancom zaľúbených dvojíc. (Új Szó)

Zo života Csemadoku

Základná organizácia Csemadoku sa zišla 27. januára na pravidelnom ročnom vyhodnotení členskej základne v miestnom kultúrnom dome. Schôdza sa konala v duchu osláv dňa maďarskej kultúry. Podpredseda pán Peter Prékop prítomným priblížil význam 22. januára - dňa, keď sa oslavuje Deň Maďarskej kultúry. Ferenc Kölcsey 22. januára 1823 v Szatmárcseku prepísal na čisto rukopis Hymny. Na počesť tohto dňa sa od roku 1989 každoročne uskutočňuje tento deň kultúry Maďarov. Po malej prednáške hymnu zaspieval spoločný ženský i mužský spevácky zbor pôsobiaci pri miestnom Csemadoku, ako aj zhudobnené básne Sándora Petöfiho.

Následne sa už konala oficiálna časť podujatia, vyhodnotenie aktivít organizácie, čerpanie rozpočtu, plán na tento rok, ale aj súhrn činnosti speváckeho zboru v uplynulom roku. Po prejednaní členského príspevku prítomných prekvapilo vedenie Csemadoku chutnou večerou.

Uplynuli iba dva týždne a Csemadok sa opäť činil. Vzhľadom na fašiangové obdobie aj tento rok sa 9. februára zorganizoval tradičný maškarný ples. Ako sme si už po minulé roky zvykli, nie je to obyčajný ples, ale prezentuje sa tu veľké množstvo masiek. Aj v tomto roku sme boli svedkami veľmi nápaditých prevlekov, mali i veľkí sa pochválili svojou fantáziou. Po prehliadke masiek nasledovala pravá zábava s hudbou i tancom. Hudbu zabezpečovala skupina Jimmy band a Hangya.

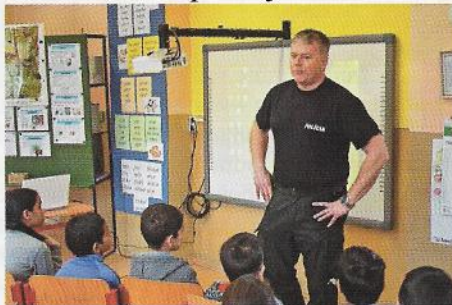
17. - toho marca sme si pripomenuli 170. výročie maďarskej revolúcie za slobodu v rokoch 1848 - 49. Položili sme pietny veniec ku pamätnému stĺpu a rovnako aj k hrobu kapitána Lajosa Erőssyho, ako aj k hrobu kňaza Istvána Hokkyho. Po kladení vencov vystúpili v miestnom kultúrnom dome naše spevácke zbory, ako aj mládežnícky folklórny súbor Borostyán z Drnavy. Po kultúrnom programe sa prítomní zabavili spoločným tancom. (mol)

Zo života ZŠ s VJS

Tešili sme sa zo snehovej nádielky

Návšteva policajta v škole

Lyžiarsky výcvik žiakov - Július

PČ.	Družstvo	OZ	V	R	P	Skóre	B
1.	SK Henckovce B	17	14	1	2	191:115	46
2.	ŠKST Slavošovce	17	14	1	2	212:94	46
3.	VAJDA TEAM Dobšiná	17	13	1	3	200:106	44
4.	ŠK Jablonov nad Turňou B	17	13	0	4	201:105	43
5.	MSTO Dobšiná B	17	11	0	6	172:134	39
6.	STK Honce B	17	10	0	7	163:143	37
7.	STO Hrhov	17	7	1	9	144:162	32
8.	STK Sokol Krh. Podhradie	17	6	0	11	126:180	29
9.	STK Baník Rakovnica B	17	3	2	12	117:189	25
10.	Obec Čierna Lehota	17	3	1	13	105:201	24
11.	Geológ Rožňava E	17	3	1	13	121:185	24
12.	STK KRAS Silica	17	1	0	16	84:222	19

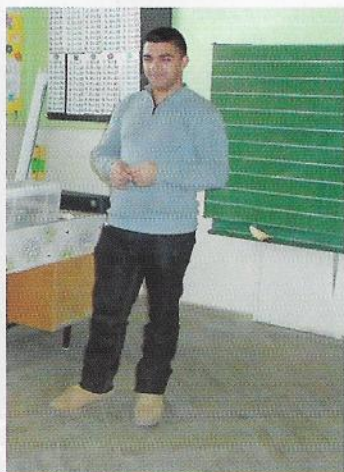
Zo života školy s VJM

Naše tradície

23. februára 2018 sa na našej škole pod vedením sociálneho pracovníka Róberta Darvaša uskutočnila netradičná hodina hudobnej výchovy. Zoznámili sme sa s už skoro zabudnutou tradičnou cigánskou ľudovou hudbou, jej predstaviteľmi, s hudobnými nástrojmi, na ktorých hráva cigánska kapela. Prednášajúci nám predstavil husle, violu, kontrabas. Na husliach sme si mohli aj zahrať. Porozprávali sme sa aj o tom, z čoho sa skladá akordeón a cimbal, ako sa na nich hraje, čo sme mohli sledovať aj na interaktívnej tabuli. Naučili sme sa, že husle patria

do skupiny sláčikových nástrojov, akordeón klávesový hudobný nástroj, cimbal zase patrí do skupiny bicích nástrojov, na ktorých sa hraje veľmi ťažko. Nezabudli sme ani na dychové nástroje, ako napríklad klarinet. Na konci hodiny sme si popočúvali pesničku „Škovránok“ v podaní stočlenného cigánskeho orchestra z Maďarska. Celá prednáška, ako aj pesničky, ktoré sme počuli, boli pre nás zážitkom. Ďakujeme ujovi Darvašovi a tešíme sa na jeho ďalšiu zaujímavú prednášku.

žiaci ZŠ s VJM

viola

kontrabas

Maškarný ples

V období fašiang sme sa aj my obliekli do masiek. S radosťou sme sa pripravovali na karneval. Viacerí z nás si svoje masky pripravili sami doma, niektorým pomáhali pani učiteľky. Veľmi nás teší, že tento rok

sme sa všetci preobliekli do masiek. Masky boli veľmi zaujímavé. Nemohol chýbať kráľ ani kráľovná, Červená čiapočka, robot, horár, príšery, dievčatko, kvet, robotník a ešte veľa iných. Porota sa nemohla rozhodnúť, ktorá maska je najkrajšia, najzaujímavejšia. Preto sa rozhodla, že odmení každú masku. Po predstavení sa a vyhodnotení sme sa zabávali nielen my, ale aj učitelia.

žiaci ZŠ s VJM

Valentínska túra

Prebudili sme sa do studeného, zahmleného rána - v sobotu 17. februára. Ortuť teplomera ukazovala -6 °C. Chlad ani hmla však neodradili zhruba 160 ľudí, ktorí si tento deň zarezervovali pre Valentínsku túru v Krásnohorskom Podhradí. Po krátkom uvítaní zo strany usporiadateľov na dvore kultúrneho domu sa dav pohol už po známej trase v smere na Čipkov vrch. Áno, po známej trase, pretože už po šiestykrát sa uskutočnila táto turistická aktivita!

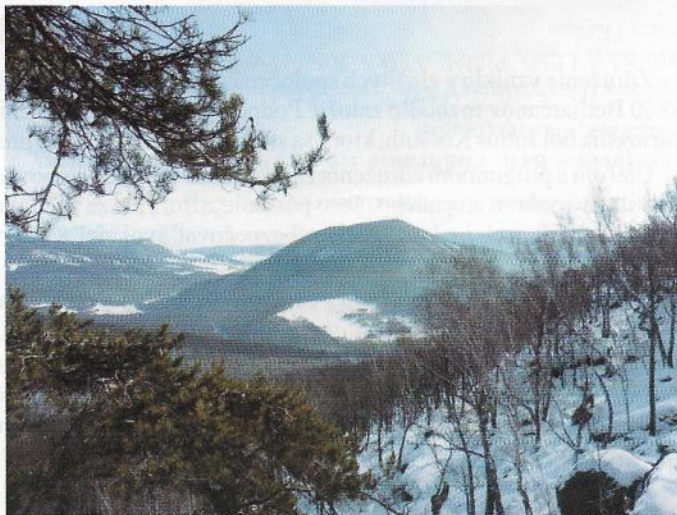
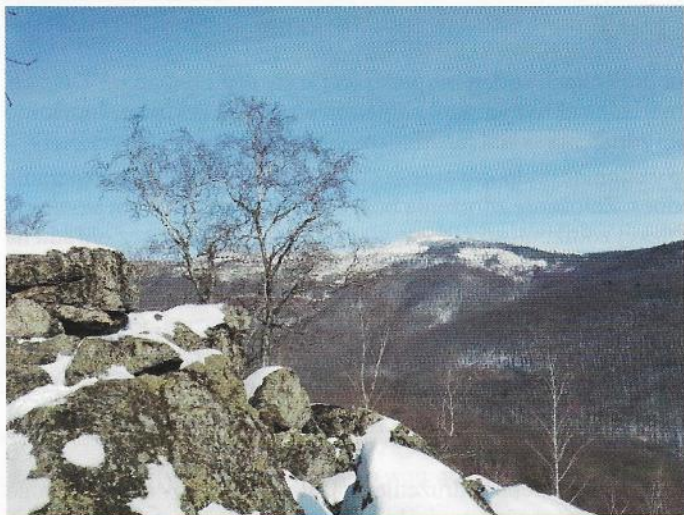
Hmla sa postupne strácala, slnko sa rozsvietilo a aj zima ubrala na svojej sile. Ticho a pokoj lesa narušili ľudské stupaje i hlasy, ako aj štekot psov. Tí šťastnejší uzreli aj splašený prechod jeleňov. Pri

Petrovej búde, ktorej už ani miesto nevidieť, čakal unavených vandrovníkov osviežujúci čaj. Naskytl sa im nádherný pohľad na slnkom zaliatu Krásnu Hôrku. Po krátkom oddychu, niekoľko turistov sa pobrlo v smere na Čertov hrad, aby sa pokochali jedinečnej panoráme okolia.

Spätná cesta sa už zaiste mnohým zdala nudnou, pretože sa kde-tu hlásila únava a vyčerpanosť. Aj preto padol veľmi vhod výborný fazuľový guláš, z ktorého si mohli pochutiť príjemne unavení účastníci.

Táto turistická akcia sa realizovala za podpory Obce Krásnohorske Podhradie, ako aj Komisie športu a cestovného ruchu pri OcÚ. (mol)

Valentínske povery

Keď dievčatá rovno o polnoci pred dňom Valentína navštívili cintorín, mohli vraj uvidieť svojho nadchádzajúceho manžela.

Ak uložili pred spánkom pod podušku bobkový list, taktiež sa im mohlo prisniť o budúcom partnerovi. Počas Valentína aj vtáci mali dôležitú úlohu - každý druh vtáka zodpovedal rôznym typom chlapcov. Ak nezadané dievča uvidelo vrabca, vydá sa vraj za chudobného mládenca s ktorým bude šťastná. Ak ponad nej preletí stehlík, manželom bude zámožný pán.

Ranný ľubezný bozk prináša šťastie a v tento deň sa nik nesmie uraziť, ani nahnevať! (Új szó)

Terénna sociálna práca v našej obci

Terénna sociálna práca sa označuje ako forma sociálnej prevencie (Strieženec, 2005) a ide o činnosť, ktorá je zameraná na rizikových jedincov ohrozených sociálno-patologickými javmi, na osoby v sociálnej núdzi a na osoby v aktuálnej krízovej situácii, ktorá je vykonávaná v ich prirodzenom prostredí (Levická, 2006).

Terénna sociálna práca funguje aj v našej obci. Momentálne túto prácu vykonáva terénna sociálna pracovníčka Mgr. Mária Krištofová a terénni pracovníci Jitka Tolvajová a Róbert Darvaš. Pracujú väčšinou s rómskou komunitou v osade a riešia najzávažnejšie problémy tohto charakteru: záškoláctvo, zamestnanosť, exekúcie, bytové problémy, čistota a hygiena, zdravie.

V rámci riešenia záškoláctva spolupracujú so základnými školami v obci a prišli s myšlienkou, ako motivovať deti k tomu, aby efektívne využili voľný čas a venovali sa kultúrnym rómskym tradíciám. V základnej škole s vyučovacím jazykom maďarským organizovali aktivitu, ktorej cieľom bolo vzbudiť u detí záujem o tradičné hudobné nástroje ako je cimbal, husle, kontrabas, harmonika, viola, klarinet. Prednášajúcim bol terénny pracovník Róbert Darvaš.

Súčasťou aktivity bola aj prednáška o týchto hudobných nástrojoch. Deti si mohli priamo vyskúšať husle.

Ďalšia téma bola venovaná známym interpretom rómskeho folklóru. Napr. Stočlenný cigánsky orchester, Bangó Margit, Horváth Pista, Kovács Apollónia, Czinka Panna, Ján Rigó, Cigánski diabli...

Obsahom tretej časti našej aktivity bolo vysvetlenie významu vzdelávania k tomu, aby mohli byť úspešnými hudobnými interpretmi.

Druhá aktivita, ktorú terénna sociálna pracovníčka a terénni pracovníci organizovali v spolupráci so starostom P. Bollom bolo jarné upratovanie v osade. Bol vytvorený multidisciplinárny tím: terénna sociálna pracovníčka (TSP) a terénni pracovníci (TP), koordinátori aktívnych prác, miestna občianska poriadková služba (MOPS) a asistentka osvetly zdravia (AOZ).

Cieľom aktivity bolo motivovať rodičov a deti k upratovaniu

spoločných obydlií a k zachovaniu čistoty v osade. Aktivita bola realizovaná v spolupráci s MOPS, ktorí mali službu. Koordinátori aktívnych prác zabezpečili vrecia na smeti a PET fľaše, dezinfekčné prostriedky, jednorázové rukavice, kotol na varenie čaju, atď. Najprv sme sa o spomínanej aktivite dohodli so starostom obce. Náš návrh prijal pozitívne a ako odmenu za jarné upratovanie zabezpečil tortu pre skupinu detí, ktorí nazbierali najviac PET fliaš. Pre ostatné zapojené deti zabezpečil odmenu vo forme sladkostí.

Rodičom bolo vysvetlené, aby si systematicky udržiavali poriadok na dvore, aj v spoločenských priestoroch, aby nezakladali nelegálne skládky a odpad separovali. Táto aktivita mala pozitívny efekt, vyčistili sa najkrízovejšie miesta. Vybieralo sa 226 vriec smetí a PET fliaš. Pre pozitívne výsledky sa jarné upratovanie bude opakuovať koncom marca.

Víziou terénnej sociálnej práce v našej obci je zlepšiť životnú úroveň rómskej komunity a pozdvihnúť ich kultúrny život. Do budúcnosti plánujeme organizovať podchytiť talentované deti, pracovať s nimi a viesť ich správnym smerom.

kolektív TSP a TP

90 rokov PPZ

Združenie vzniklo v zložitých spoločenských pomeroch a v ťažkých podmienkach veľkej hospodárskej krízy dňa 11. marca 1928, keď sa 60 Betliarčanov rozhodlo založiť Podporné pohrebné združenie. Mimoriadne aktívnym funkcionárom a zároveň zakladateľom tohto združenia bol Július Koššuth, ktorý sa stal tajomníkom. Prvým predsedom združenia sa stal Ján Macko - správca obecnej ľudovej školy.

Cieľom a programom združenia zakotvenom v prvých stanovách bolo vzájomné podporovanie sa členov v prípade úmrtia a postaranie sa o slušný pohreb zosnulého. Toto poslanie združenia sa zachovalo dodnes. Založenie združenia bolo vzácnym pokrokovým skutkom. Veď šlo o organizáciu, ktorá mala zabezpečovať svoj cieľ a program v úzkej zomknutosti členov, vo vzájomnej pomoci bez ohľadu na národné a náboženské presvedčenie, sociálne a triedne rozdiely.

Prvá úradovňa Združenia bola v osobitnej časti zámočnickej dielne Júliusa Kossutha. Zasadnutia sa konali v triede ľudovej školy.

Za prvých 10 rokov činnosti Združenia bolo založených 144 odbočiek a členská základňa sa rozrástla na 12 000 členov. Hranice Gemera prekročilo Združenie už v r. 1931. Zapustilo korene najskôr na Spiši, Horehroní a v Honte. V týchto oblastiach sú dodnes najväčšie a najaktívnejšie odbočky. Najväčšou odbočkou s počtom členov 2039 je odbočka v Levoči. Odbočka č.1 Betliar má v súčasnosti 764 členov, čo potvrdzuje takmer 100% organizovanosť dospelých Betliarčanov. V Krh Podhradí je organizovaných 361 členov. Aktuálne má dnes združenie 214 odbočiek a 46 884 členov.

Podporné pohrebné združenie ukázalo za 90 rokov svojho trvania silu a opodstatnenosť svojej existencie. Dokázalo sa prispôbiť novým podmienkam a nájsť vhodné riešenie. Nikdy však nezabúdalo na to hlavné - pomoc a podporu ľuďom v ťažkých chvíľach, na ľudský prístup.

Dňa 10. marca 2018 sa konalo slávnostné zhromaždenie z príležitosti 90. výročia založenia Podporného pohrebného združenia v kultúrnom dome v Betliari, na ktorom bol ocenený aj predseda odbočky našej obce Viliam Šoltés, ktorý vykonával funkciu pokladníka od r. 1995 do roku 2012. Od roku 2013 je predsedom odbočky, funkciu pokladníčky prevzala Eleonóra Houzarová a revizorkou sa stala Eleonóra Plošnicová. Výbor každoročne vyhodnocuje činnosť odbočky na Výročnej členskej schôdzi. Podmienky vstupu, kontaktné osoby, prihlášky a tlačivá sú na internetovej stránke: www.ppzbetliar.sk (eh)

Futbal

Zimnú prípravu sme odštartovali ako každý rok, Memoriálom Štefana Garbaša, v sobotu, 27. januára 2018.

V dňoch 2. - 4. februára sme absolvovali kondičné sústreďenie na Dedinkách, ďalej sme pokračovali v domácich podmienkach, keď v týždni sme absolvovali 2 - 3 tréningové jednotky, víkendy patrili prípravným zápasom. (Výsledky zápasov sú na maďarskej strane).

III. volejbalový turnaj

Komisia športu a cestovného ruchu pri OZ dňa 10.03.2018 zorganizovala III. volejbalový turnaj, ktorý sa odohral v telocvični miestnej základnej školy s VJS. Do súťaže sa prihlásilo päť družstiev: poslanci obecného zastupiteľstva, stolnotenisový klub, Fitkul - vzpieračský klub, futbalový klub, mužstvo koordinátorov.

Konečné umiestnenie jednotlivých mužstiev:

1. Futbalový klub
2. Poslanci OZ
3. Fitkul - vzpieračský klub
4. Stolnotenisový klub
5. Mužstvo koordinátorov

Po slávnostnom vyhodnotení nasledovala minúta ticha na uctenie si tragédie hradu Krásna Hôrka.

Veľké poďakovanie patrí našim sponzorom: Starosta obce Krásnohorské Podhradie, Komisia športu a cestovného ruchu, Základná škola s vyučovacím jazykom slovenským, Štefan Kovács miestny podnikateľ, Róbert Darvaš poslanec OZ.

Predseda KŠaCR, Mgr. Eva Kováčsová

A kanalizációt nem adtuk el - a község tulajdonában marad!

Tisztelt lakosok!

Bizonyára mindannyian emlékeznek azokra az időkre, amikor - főleg a nyári időszakban - az út menti sáncból nem a legkellemesebb szag csapta meg az orrukát. Az ok a hiányzó szennyvízcsatorna volt. Szerencsére 1995-ben a község megkapta az építkezési engedélyt, így zöld utat kapott a szennyvízcsatornahálózat és a tisztító-berendezés kiépítése. Az építkezés a múlt század kilencvenes éveiben indult, s véglegesen 2012-ben fejeződött be. Abban az időben a tisztítóberendezés megfelelt minden követelménynek. Viszont le kell szögeznünk, hogy a község az egyre szigorúbb előírásoknak már nem tud megfelelni. Egyszerre több problémával is szembe kell nézni: az elavult technológia már nem felel meg az előírásoknak, elégtelen műszaki berendezések, szakképesített egyén hiánya, ill. a berendezés üzemeltetéséhez szükséges személyzet számának bebiztosítása. Ennek oka a pénzügyi források hiánya, mely szorosan összefügg a helyi adók és illetékek befizetésével, valamint a berendezés üzemeltetésére megszabott alacsony árral. A **Hálózati Iparágazatokat Szabályozó Hivatal (ÚRSO) 0,988 €/m³ értéket szabott meg a csatornahálózat üzemeltetéséhez, ami adóval együtt 1,18 €/m³** (az ÚRSO erre vonatkozó rendelete a szlovák rész 2. oldalán található - szerk.), tehát az ÚRSO által meghatározott összeg megegyezik a Kelet-szlovákiai Vízművek által megszabott összeggel. Az önkormányzat az ajánlások ellenére sem emelte a víz köbméterének árát, mivel már 2016-ban tárgyalásokat folytatott a vízművekkel a csatornahálózat igazgatási jogának átadásáról - **hangsúlyozom, nem eladásáról.**

Meg kell azonban jegyezni, hogy ha az árat erre az értékre is igazítanánk és a helyi adók és illetékek befizetése is 100 %-os lenne, a község továbbra is veszteséges maradna. A 2010 - 2015 közötti időszakban a csatornahálózat üzemeltetésénél 269.644,00 eurós veszteséget könyvelhettünk el, ami éves átlagban 44.940,00 euró összeget jelent. Jelenleg a csatornahálózat és a szennyvíztisztító-berendezés felújítása nagyjából 470.000,00 €-ba kerülne, mivel a jelenlegi berendezés kapacitása nem elegendő. Ezért szükséges egy újabb, legalább 500 lakosegyenértékű berendezés, esetleg 1000 lakosegyenértékű, mivel a tervek szerint nemcsak a vár, hanem az alatta levő terület is rákapcsolódik majd a csatornahálózatra. Ezt a jelenlegi tisztítóberendezés már nem bírja el. És nem utolsó sorban a szennyvízszűrő is felújításra szorul.

Ezen kívül szükséges az egész csatornahálózat teljes áttisztítása, az aknák tömítésének cseréje és még néhány karbantartási munkát elvégzése néhány tízezer euró értékben. Ez a hatalmas összeg a községet az anyagi csőd szélére juttathatja. Ezért a járás több községéhez és városához hasonlóan mi is arra a döntésre jutottunk, hogy a berendezést a Kelet-szlovákiai Vízművek igazgatása alá helyezzük, mivel ezen a téren ez a társaság rendelkezik a legjobb műszaki és szakmai tapasztalatokkal. **Ismét hangsúlyozom, hogy nem a község vagyonának az eladásáról van szó, hanem a vagyon igazgatási**

jogának átadásáról egy másik alany számára! Tudni kell, hogy a víz- és csatornahálózatokról szóló 442/2002 számú törvény értelmében a község köteles üzemeltetési szerződést kötni, mivel a község a fenti törvény értelmében közvetlenül nem üzemeltetheti a berendezést. Az eddigi üzemeltető a poprádi PROX T.E.C. vállalat volt Boris Tužinský mérnök révén. Ez a vállalat csak kezességet vállalt, a közvetlen karbantartási munkálatokban nem vett részt, vagyis az összes költséget a község állta. A PROX T.E.C. s.r.o. Poprad vállalat 2018. január 31-én befejezte a csatornahálózat igazgatását.

Az említett problémákon kívül, melyek a tisztítóberendezés és a csatornahálózat üzemeltetését érintik, még itt vannak a könyveléssel kapcsolatos és a költségvetési szabályok terén jelentkező problémák. A helyi önkormányzat pénzügyi szabályozásáról szóló 583/2004 sz. törvény 18. paragrafusának 2. bekezdése értelmében **„Ha a költségvetési évben szeptember 30-ig az önkormányzat vállalkozói tevékenységének gazdasági eredményei veszteséget mutatnak, az önkormányzat köteles bebiztosítani, hogy a veszteség a költségvetési év végére megszűnjön, ellenkező esetben köteles megszüntetni a vállalkozói tevékenységet, így azt a következő költségvetési időszakban nem folytathatja.”** Továbbá, az önkormányzat fő tevékenységben nem igazgathatja a szennyvízhálózatot, mivelhogy az ipari tevékenységről szóló 455/1991 sz. törvény előírja, hogy **„A nyilvános vízvezeték- és szennyvízcsatornahálózat üzemeltetése szabályozott ipari tevékenység”**. Úgyisintén a nyilvános vízvezeték- és szennyvízcsatornahálózatról szóló 442/2002 sz. törvény 5. paragrafusának 1. bekezdése szerint **„A nyilvános vízvezeték- és a szennyvízcsatornák üzemeltetése olyan ipari tevékenység, mely a szabad ipari tevékenység jogosultsága alapján valósul meg”**.

Bízunk benne, hogy a szennyvízhálózat Kelet-szlovákiai Vízművek általi igazgatása a község és a lakosok számára is a lehető legelőnyösebb lesz, **mivel a község vagyona nem vesz el, hanem éppen ellenkezőleg, további beruházásokra nyílik lehetőség.** A már említett, s így felszabadult összeget - kb. évi 45.000,00 € - a község fejlesztésére lehet majd fordítani, mint pl. a helyi úthálózat további felújítása, új járdák készítése és egyéb létesítmények, melyek a lakosok nyugalma, kényelmét, elégedettségét szolgálják.

Végezetül szeretném megjegyezni, hogy további probléma, mellyel harcolunk, a roma telep ivóvízhálózatát érinti. Igaz, hogy az ivóvíz biztosítva van, azonban a polgári társulás, melyet szerződés köt a Kelet-szlovákiai Vízművekhez, nem teljesíti kötelezettségeit. Éppen ezért, valamint a helyi romák kérésére a roma telep ivóvízhálózatát is a Kelet-szlovákiai Vízművek igazgatása alá helyezzük. Így a Kelet-szlovákiai Vízművek irányítanak az ivóvízellátást, és a helyi adók és illetékek befizetését is ellenőriznék.

Megértésüket köszönöm. Üdvözlettel Bollo Péter

Kellemes Húsvéti Ünnepeket kívánunk minden kedves olvasónknak!

NON VIDERI SED ESSE!

Andrássy Dénes és Franciska (1. rész) Várhosszúrétről Bécsbe

Szinte minden nap elszétalunk a nagylelkű, művészetbarát Andrássy-Hablawetz Franciska rozsnói szobra előtt. Viszont nem jut eszünkbe hányatott sorsa, vagy hűséges férje, Dénes be nem teljesedett álmai. Pedig éppen ők ketten a főszereplői történelmünk egyik legérdekesebb és legtitokzatosabb romantikus történetének. Történetük egy meghatározó történet a be nem teljesedett szerelemről és az örökkévalóság iránti vágyról.

Gróf Andrássy Dénes ifjúkori képe, foto: banmuz.sk

Életünkben csak a jó cselekedetek maradnak fenn - olvasható a Franciska ereklyemúzeumban látható táblán, és csak nehezen hisszük el, hogy Gömörben valaha olyan emberek is éltek, akiknek a szépség szent dolog volt, a földi élet pedig a jóság szertartása. Történetünk 1835. november 18-án a közeli Várhosszúréten kezdődik. Ezen a napon a helyi kastélyban megszületik gróf Andrássy Dénes, mint gróf

Andrássy IV. György (1797 - 1872) és Königsberg-Aulendorfi Franciska elsőszülött fia. Az Andrássy család ekkor már közel 200 éve jelentős szerepet töltött be Magyarország társadalmi és gazdasági életében. IV. György Gömör és Sáros vármegye főispánja, a Magyar Tudományos Akadémia tagja, a Magyar Nemzeti Múzeum támogatója. Fő érdeme a felsőmagyarországi vasércbányászat fellendítése. A dernői vasöntőde tulajdonosa, melyet az 1851-ben rendezett első világkiállításon be is mutatott a londoni Kristálpalotában. Csalódottan vette tudomásul, hogy fia semmi figyelmet nem szentelt a politikának és a vállalkozásoknak. Dénes inkább rajzolt, festett, játszott a falubeli fiúkkal. A 19. század ötvenes éveiben apja a bonni egyetemre küldte, ahol 1856-ban jogi diplomát szerzett. Bécsben telepedett le, ahol kancelláriai fogalmazóként dolgozott. A gróf bécsi tartózkodása fordulópont volt az életében - itt ismerte meg élete nagy szerelmét, a nőt, aki számára „vezérszínre irányító - pályamutató” volt. Hablawetz Franciska származása titokzatos, főleg találgatásokra épül. A rendelkezésre álló források szerint 1838 márciusában vagy októberében született Franz Hablawetz és Barbara Dosler gyermekeként. Hogy szülei mivel foglalkoztak, nem tudni pontosan. A 20. század elejéről származó újságcikkek szerint a Hablawetzek zenészek voltak, Franciska pedig operaénekes (testvére Egon August udvari énekes volt). Ennek ellentmond egy 1904-ből származó cikk, mely szerint Franciska táncosnő volt, apja pedig kocsmáros. Nemrégiben olyan állítások is napvilágot láttak, hogy Franciska zsidó származású volt, erre azonban semmi bizonyíték nincs. Semmit nem tudunk megismerkedésük körülményeiről, de ugyanúgy az esküvőjük előtti

Tavas, te gyönyörű!

Gyönyörű tavasz, közelepsz már újra
A természetet jössz öltöztetni újba
A rét fakó színét zölddé varázsolod
A fák szép ruháit újra visszaadod
Rügyeit kibontod éltető fényeddel
Madár énekétől hangos lesz a reggel.

Gyönyörű tavasz, úgy vágyom utánad
Elfáradt testemben újra élet támad
Te öntesz belém a munkához erőt
Te teszed vidámmá az erdőt, a mezőt
Mély álmából fényed mindenkit
felébreszt
Meleg sugarad mindent újjá éleszt.

Gyönyörű tavasz, itt vagy a kert alatt
Remény a szívünkben örökké megmarad
Biztasd, tápláld bennünk éltünkhez a
reményt
Hozd el, soká ne késs, borítsd reánk a
fényt
Hogy díszbe öltözzön az erdő, a mező
Tavas hímöke bújjon gyorsan elő.

Gyönyörű március, drága tavaszi fény
Maradjon meg bennünk a legszentebb
remény
Hogy egymást szeretni tudjuk újra s újra
Hasztalan szavak hulljanak a porba
Repüljön a széllel a tengeren túlra

Csatlós István (1922 - 1994)
krasznahorkai tollforgató versét
„átkomponálta” BeBru

időszakról sem. Ami viszont biztos, hogy Franciska jelentősen befolyásolta Közép-Európa egyik legtekintélyesebb arisztokrata családjának történelmét, és ha valóban igazak Dénes gróf szavai, hogy ő volt az az asszony, aki a jótékonykodásra vezette őt, akkor hatást gyakorolt nemcsak Rozsnó, de egész Gömör társadalmi fejlődésére is.

Barcsi Gyula

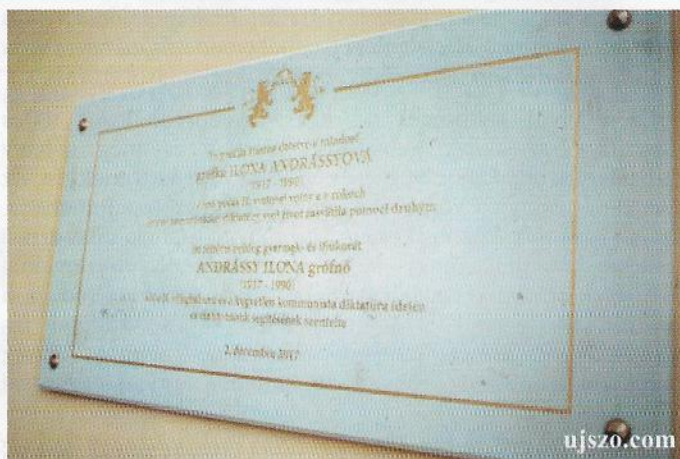
(folytatás a következő számban)

Betlérben leleplezték az Andrássy Ilona grófnő tiszteletére emelt emléktáblát

2017. december 2-án, szombaton a betléri kastélyban megemlékeztek Andrássy Ilona, a totalitárius rendszer ellen küzdő grófnő születésének 100. évfordulójáról. A grófnő a 20. század egyik legjelentősebb Andrássy leszármazottja volt.

Krajčí Judit, a Betléri Múzeum kulturális-propagációs menedzserének információi szerint ebből az alkalomból emléktáblát lepleztek le a betléri kastély bejáratánál.

„Az ünnepély 14,00 órakor vette kezdetét. Elsőként az Andrássy Dénes nevét viselő énekkar elénekelt a szlovák, illetve a magyar himnuszt, majd Barcsi Gyula, a Szlovák Nemzeti Múzeum Betléri Múzeumának igazgatója mondott beszédet. Őt Hegyes-Szikszai Anikó, a budapesti Sziklakórház Atombunker Múzeum igazgatóhelyettesének szavai követték. Az emléktáblához két budapesti hölgy is virágot helyezett el, akik személyesen ismerték Ilona grófnőt.” - mondta Krajčí Judit. (roznava.dnes24)

Amikor a borzalmak már a végéhez közeledtek...

(töredékek apám háborús naplójából)

Bécsben jártam **1945. február 22-én**. Nagy légitámadás volt, amelyet borzalmas volt végignézni. Egy bombatölcsérben húzódtam meg és onnét néztem végig a borzalmakat és vártam a haláloamat, de az Isten megsegített.

1945. május 7-én

Elérkezett a boldog pillanat, főleg a mi részünkről. A németek letették a fegyvert május 7-én 2 óra 40 perckor. Ahogyan meghallottam ezt a hírt, az örömtől nem tudtam mit csinálni. Ideje már, hogy vége legyen ennek a nagy vérontásnak. Rengeteg egyenruhás várta már ennek a napnak az eljövételt, hogy elmenekülhessen ebből a rabságból. Az Isten mégis ránk tekintett, itt ért a háború végének a pillanata Ausztriában, egy kis községben. A katonák mind részegesek, mert borunk van elég, dalolnak örömeikben, mert mindenki várja már a hazamenetelt és az Isten megsegített egészségben és sok veszélyen keresztül. Ezt a pár sort, ha olvasni fogom, mindig megemlékeztet a mai napról.

Elindultunk az angol vonal felé. El is értük **május 9-én** és akkor lefegyvereztek bennünket. Nagyon szörnyű látvány volt az utazás ideje alatt. Az utakon a nagy torlódás, gépkocsik az árokban feldőlve vagy felrobbantva. A puska és egyéb fegyvereknek ezrei heverték az út szélén. Még mióta élek, ilyet nem láttam, de emlékezetes lesz még öreg napjaimra is. A németek szomorúan és lehajtott fővel ki merre lát, arra megy. A rend felbomlott.

Május 10-én jött a parancs, hogy ki hova akar, oda megy, vagy marad az angoloknál, vagy mehet az orosz vonal felé. Én is fogtam magamat és elballagtam a főútra, ahol a rengeteg német katona ment hazafelé ki lovon, ki biciklin és az angolok megengedték nekünk, hogy elszedhetünk a németektől bármit. Én is először egy szép sárga csikót nyereggel együtt elvettem egy némettől, de gondoltam, hogy a lovat etetni kell, odaadtam egy másik magyarnak és azután egy új kerékpárt vettem el egy német hadnagytól. Nagy fosztogatás folyik az úton, visszaadjuk nekik, amit velünk csináltak. Megesett, hogy egy német százados nem akarta odaadni a lovát egy magyar katonának, elvágta tőle és a magyar oda ment az angolhoz és magyarázta neki, hogy a német tiszt elszaladt és nem akarta a lovat ide adni. Az angol gépkocsira ült és utána hajtott és minden szó nélkül az autóról lelőtte a németet. Van egy jó kerékpárom és a többieknek is van. Harmincan útnak indultunk kelet felé, mert már úgy hajt a honvágy, hogy bármi is lesz, de elindulunk az orosz vonal felé. Az ember sok minden értékeset szerezhetne, mert minden az út szélén hever, de már most csak egy a célom, hogy hazakerüljek a sok szenvedés és rettegés után az Isten segítségével.

Emléklül **1945. május 11-én** a fogolytelep.

Nem sikerült a terv hazamenni. Visszaaltak az angolok a fogolytáborba és csoportosan fognak minket hazaszállítani.

1945. május 14-én

Első vasárnapom a fogságban, melyről egy pár sort akarok írni emléklül. Egy falu határában Linztől vezető főút mellett vagyunk letáborozva magyarok. Nagyon szép vidék, gyönyörű fenyves erdők vesznek körül és tavak, melyben fürödni járok. Szép napsütéses délután, csak az a baj, hogy keserves az élvezése, mert állandóan a honvágy és az otthon levőkön jár az eszem, akikről már régen nem tudok semmit sem és ők sem rólam. Várom azt a boldog napot, amelyben megláthatom őket. Itt olyan hosszú egy nap, mint odahaza egy esztendő és minden óra végtelen, de a türelem rózsát terem és lehet, hogy a sok tűrés és szenvedés után eljön a szabadulásom napja...

U. I. Apám a fogságból gyalog jött egészen hazáig. A háborús emlékeiről soha nem beszélt nekünk. Csak ha felöntött a garatra, akkor németül szalutált... és utána sokat sírt, de akkor minket anyu elküldött otthonról. (Brutovsky Erzsébet)

Baffi Lajos honvéd
1923-2001

III. röplabdabajnokság

A helyi képviselőtestület mellett működő sport és idegenforgalmi szakbizottság idén is megszervezte a III. röplabdabajnokságot, melyre március 10-én a helyi szlovák alapiskola tornatermében került sor.

A meghívást öt csapat fogatta el: a helyi képviselőtestület csapata, az asztalitenisz klub csapata, a súlyemelők csapata, a futballklub csapata és a községi hivatal mellett dolgozó koordinátorok csapata.

Az ünnepélyes eredményhirdetésre a késő esti órákban került sor. A végső sorrend:

1. Futballklub,
2. Képviselők csapata,
3. Fitkul - súlyemelők csapata,
4. Asztalitenisz klub,
5. Koordinátorok csapata.

Az ünnepélyes eredményhirdetés után a megjelentek egyperces néma csenddel emlékeztek a várat ért tragédiára.

A sportrendezvény támogatói: Krasznahorkaváralja község polgármestere, Sport és idegenforgalmi szakosztály, Szlovák Tannyelvű Alapiskola, Kovács István helyi vállalkozó, Darvas Róbert képviselő.

Köszönjük.

Mgr. Kovács Éva, a szakbizottság elnöke

A Valentin-nap története

A Valentin-, azaz Bálint-nap olyan ünnep, amit a különböző lelkületű emberek különböző módon közelítenek meg, van, aki gyűlöli, Amerika-majmolásnak tartja, van, aki megtűri, és olyan is van, aki napokig készülődik, hogy felejthetlenné tegye. A Valentin-nap a szeretet és a szerelem ünnepe, a története nem teljesen tisztázott, mint ahogy az sem, hogy ilyenkor a közeli barátoknak is illik-e valami apró ajándékkal kedveskedni. Szent Bálint napján, február 14-én tartják az angolszász országokban az ünnepét, a 20. század második felében a világ más részein is elterjedt. A Valentin-nap ma azt jelenti, hogy a szerelmesek megajándékozzák egymást, kivéve például Finnországot, ahol inkább a barátok üdvözlik egymást levelezőlapokon.

Sokan állítják, hogy a szerelem és a szeretet ünnepének eredete Szent Valentinhoz, egy római pap nevéhez fűződik, aki mártírhálált halt, mert nem adta fel a kereszténységet a vallás üldöztetése idején. Február 14-én halt meg 269-ben, ugyanazon a napon, amelyik a szerelmi sorsjátékoknak volt szentelve. A legenda szerint a börtönben töltött idő alatt üzenetet küldött barátainak, hogy szereti őket, és hogy ne felejtse el őt. Egy másik változat szerint Szent Valentin papként szolgált Claudius császár idejében, aki bebörtönözte őt, mert ellenezte döntését, hogy a fiatal férfiak ne házasodhassanak. Úgy gondolta, hogy a nőtlen férfiakból jobb katonák válnak, megerősítik a hadseregét. Szent Valentin rabsága alatt összebarátkozott a börtönőr lányával, akinek hagyott egy levelet: „A te Valentinodtól” aláírással.

496-ban aztán Gelasius pápa elrendelte, hogy az addigi pogány, Luperkalia-ünnep helyét február 14-én Szent Valentinra emlékezzenek. A tavaszünnepeket Luperkusz isten tiszteletének szentelték, aki a nyájak és a termés védelmezője volt. Az ünnep éjjelén a fiatal nők belerakták a nevüket egy kerámiakorsóba, a férfiak pedig húztak belőle egy-egy nevet. Az ünnepség és a táncok idejére párok lettek, sőt gyakran egész évben együtt maradtak. Ez a nap lett fokozatosan a szerelmes üzenetek napja, és Szent Valentin lett a szerelmesek védőszentje.

Bálint-napi babonák

Ha a lányok a Bálint-nap előtti éjféltkor a temetőbe mentek, megláthatták leendő férjüket. A párna alá helyezett babérlevélnek szintén az volt a célja, hogy álmukban megtudták, ki lesz a jövőbeli párjuk.

Bálint-napon a madarak is hatalmas szerephez jutottak, a különböző fajták más-más férfitípust jelentettek. Úgy tartották, ha egy hajdon lány ezen a napon verebet lát, szegény emberhez fog hozzámenni és nagyon boldog lesz, ha azonban egy tengelice repül át felette, tehetőse férfi felesége lesz.

A reggeli szerelmes csók szerencsét hoz, és ezen a napon nem szabad megsértődni vagy megharagudni. (ujszó)

Valentin-napi túra

Valentin-napi túra volt.

A köd lassacskán felszállt, a Napocska kisütött, a hideg is enyhült. Az erdő csendjét emberi hangok, kutyák csaholása zavarta meg. A szerencsésebbek egy fejvesztve menekülő őzcsordát is láthattak. A Petró-bódnál - amelynek már a helye se látható - felüdülést nyújtó tea várta a fáradt vándort. Gyönyörű kilátás nyílt a napfényben úszó Krasznahorka várára is. Egy kis pihenő után néhányan elindultak az

Ördögkö felé, hogy gyönyörködhessenek az eléjük táruló panorámában.

A visszafelé út talán egy kicsit már unalmasnak tűnt, hiszen lassacskán a fáradtság átvette a hatalmat az ember fölött. Így aztán nagyon jól esett a finom babgulyás, melyet a kultúrházban fogyasztathatott el az elcsigázott túrázó.

A túra Krasznahorkaváralja község és a Sport és Idegenforgalmi Bizottság támogatásával valósult meg. (mol)

Hideg, ködös reggelre ébredtünk február 17-én, szombaton. A hőmérő higanyszála -6 C°-ot mutatott. De sem a hideg, sem a köd nem tudta elriasztani azt a kb. 160 embert, akik ezt a szombatot a Valentin-napi túrával akarták eltölteni Krasznahorkaváralján. A rövid megnyitó után, mely a kultúrház előtti udvaron hangzott el a szervezőktől, a tömeg elindult a már megszokott úton a Csipketető felé. Igen, a megszokott úton, hiszen ez már a 6.

Iskolánk életéből

Hagyományaink háttérében

2018. február 23-án iskolánk zeneti foglalkozás valósult meg Darvas Róbert szociális munkás vezetésével. Megismerkedtünk a már elfelejtett hagyományos cigány népzenevel, azok képviselőivel, valamint a cigányzenekar által használt zenei hangszerekkel. Az előadó aprólékosan megismertetett bennünket a hegedűvel és társaival, mint a brácsa, nagybőgő. A hegedű használatát ki is próbálhattuk. Beszélgettünk a harmonika, valamint a cimbalom felépítéséről, használatáról, amit interaktív táblán meg is tekintettünk. Megtanultuk, hogy a hegedű a vonós

hangszerek közé tartozik, a harmonika billentyűs hangszer, a cimbalom pedig ütős, amin nagyon nehéz játszani. Említést kapott még a fúvós hangszer, a klarinét is. A foglalkozás végén meghallgattuk a magyarországi száztagú cigányzenekar által előadott „Pacsirta” című zeneművet. Az egész előadást és az előadáson elhangzott zenei műveket élveztük. Köszönjük az előadónak és várjuk vissza további érdekes előadással.

a magyar iskola tanulói

brácsa

nagybőgő

Bál, bál, maszkabál!

A farsangi időszakban mi is maszkába öltöztünk. Örömmel készültünk a nagy eseményre. Sokan közülünk otthon készítették el a maszkájukat, voltak, akiknek a tanító nénik segítettek. Örömmel tölt el bennünket, hogy az idei maszkabálra mindenki beöltözött. A maszkák közül nem hiányozhatott a király és királyné, Piroska, robot, erdész, szörnyek, kislány, virág, közmunkás és még további sok ötletes maszka. A zsűri az értékelésnél nagy bajban volt. Minden zsűritagnak más-más maszka tetszett a legjobban, ezért úgy döntöttek, hogy minden maszkát jutalomban részesítik. A bemutatkozás és a kiértékelés után nagyon jól mulattunk nemcsak mi, hanem tanítóink is.

a magyar iskola tanulói

A CSEMADOK életéből

A Csemadok Krasznahorkaváraljai Alapszervezete január 27-én tartotta évvértékelő tagsági gyűlését a helyi kultúrház nagytermében.

A gyűlés a magyar kultúra napja szellemében zajlott. Prékop Péter alelnök röviden ismertette, miért lett január 22-e a magyar kultúra napja. Miért is? Kölcsény Ferenc 1823. január 22-én tisztázta le Szatmárcsekén a Himnusz kéziratát. Ennek tiszteletére 1989-től minden évben megünnepeljük ezt a napot. A beszámoló után a helyi Csemadok mellett működő női- és férfi énekkar elénekelt a Himnusz, valamint Petőfi Sándor néhány megzenésített versét.

Ezek után következett a hivatalos rész - a 2017-es év értékelése, pénztári beszámoló, a 2018-as év tervei, beszámoló az énekkar elmúlt évi tevékenységéről. A tagsági illeték rendezése után a vezetőség finom vacsorával lepte meg a jelenlévő tagokat.

„Egy nép kultúrája és hite nélkül megszűnik létezni” (Laurell Kaye Hamilton)

A Csemadok Krasznahorkaváraljai Alapszervezete mellett működő vegyeskar 2017. január elején állt össze a már működő

női és férfi énekkarokból azzal a céllal, hogy közösen képviseljék községünket az egyes rendezvényeken és a Bíborpiros szép rózsza népzenei vetélkedő megmérettetésén. Felkészítőnk a tapasztalt hárskúti id. Korintus László karnagy, aki már 40 éve vezet énekkarokat. A várdombon található csattogó számócáról vegyeskarunk a Csattogó nevet kapta.

Januártól novemberig 36 próbánk volt és 16-szor képviseltük Krasznahorkaváralját falunapokon, gasztrofesztiválokon, juhásznapokon, koszorúzási ünnepségeken. Részt vettünk a Gombaszögi Országos Kulturális Ünnepélyen is. E mellett folyamatosan készültünk a Bíborpiros szép rózsza népzenei vetélkedő selejtezőire. A kerületi és területi fordulón sikeresen továbbjutottunk, így november 25-én részt vehettünk a Dunaszerdahelyen megrendezett országos döntőn, ahol bronzsávos minősítést kaptunk.

Egy év alatt sok szép sikert értünk el. Bízunk benne, hogy kitartó hozzáállással és felkészüléssel egyre színvonalasabb fellépésekkel fogjuk képviselni Krasznahorkaváralját és régióinkat.

Baffy Lajos

Csak két hét telt el, s a Csemadok újra jelentkezett. Farsang lévén február 9-én a helyi kultúrházban rendezte meg a már hagyományos farsangi bálját. Mint azt már az elmúlt néhány évben megszokhattuk, nem egyszerű bál ez, hanem jelmezek sora is bemutatkozik. Idén is sok ötletes jelmezt láthattunk, kicsik és nagyok, fiatalok és idősek mozgatták meg a fantáziájukat. A jelmezek felvonulása után kezdetét vette a szórakozás, mulatás, tánc. A zenét a Jimmy band és Hangya szolgáltatta.

Március 17-én megemlékeztünk az 1848-49-es forradalom és szabadságharc kitörésének 170. évfordulójáról. Koszorút helyeztünk el a temetőben lévő kopjafánál, valamint megkoszorúztuk Erőssy Lajos honvédszázados és Hokky István áldozópap síremlékét. A koszorúzás és a helyi kultúrházban megrendezett rövid kultúrműsor után a dernői Borostyán Ifjúsági Néptáncegyüttes műsorának tapsolhattunk. A műsor után táncbázisban szórakozhattak a mulatni vágyók. (mol)

Andrássy Dénes Férfikar - CD és DVD

Krasznahorka büszke vára címmel jelent meg az **Andrássy Dénes Férfikar** első CD-je és egy rövid kisfilmet tartalmazó DVD-je.

Mint tudjuk, ha az ember nem tesz vagy alkot valamilyen maradandót, akkor két generáció után teljesen elfelejtődik, soha többé nem fognak emlékezni rá. Ezért, hogy dalaink örökké megmaradjanak szeretteink, barátaink, ismerőseink, településünk és a jövő számára, az Andrássy Dénes Férfikar kiadott egy CD-t és egy 20 perces DVD filmet Krasznahorkaváraljáról és környékéről, mely filmen a háttérben az énekkar dalai szólnak. A CD-n a Krasznahorka büszke vára dal mellett katonanóták, betyárdalok, szerelmi (lírai) dalsokor, pásztornóták hallhatók. A felvétel az Andrássy-képtárban készült a budapesti RAY stúdió közreműködésével.

A férfikar idén lesz öt éves. 2017-ben vette fel az Andrássy Dénes Férfikar nevet. Jelenleg öt településről 30 tagot számlál: Krasznahorkaváralja - 11 tag, Hárskút - 7 tag, Várhosszúrét - 6 tag, Jólész - 4 tag, Berzéte - 2 tag. Felkészítő id. Korintus László karnagy.

A férfikar hetente egyszer próbál, felváltva mindig más-más településen. Önerőből működik. Kiadásainkat, útiköltségeinket saját magunk álljuk.

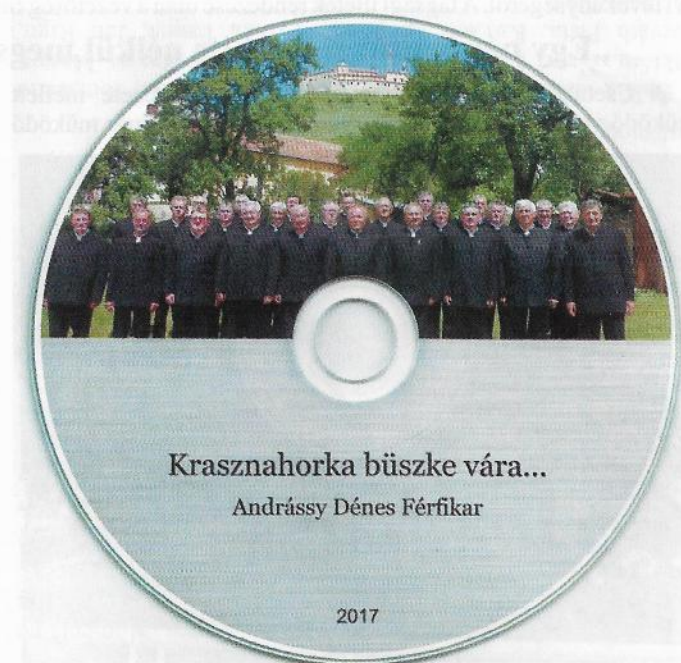
Az Andrássy Dénes Férfikar nemcsak környékünkön, hanem külföldön is sok sikeres fellépéssel büszkélkedhet. 2016-ban a XXV. Határon Túli Magyarok Összművészeti Fesztiváljának gálaestjén Pécsen lépett fel. 2016 őszén a XI. Vass Lajos Népzenei Verseny Kárpát-medencei Döntőjében Budapesten Vass Lajos Nagydíjat kapott.

2017-ben a Bíborpiros szép rózsza népzenei vetélkedő döntőjében Dunaszerdahelyen betyárdalokat adtunk elő, amiért a

zsűritől aranyfényű minősítést kaptunk.

A 2018-as évet vidám borsok betanulásával kezdtük. Reméljük, hogy ez a lelkes csapat még sok örömet fog szerezni és továbbra is sikeresen képviseli majd régiókat.

Baffy Lajos

Futball

Mint minden évben, a téli felkészülést idén is a Garbaš kupával kezdtük 2018. január 27-én, szombaton.

Február 2-4. között összpontosításon vettünk részt Imrikfalván (Dedinky), ahol az erőnlétünket igyekeztünk megerősíteni. A további edzéseket már hazai környezetben végeztük hetente 2-3 alkalommal. A hétvégeken mérkőzéseket játszottunk.

1. prípravný zápas (előkészületi mérkőzés) - 11.2.2018

Čaňa - Krh. Podhradie 3:2 (2:1), góly: Kún, vlastný (öngól)

Zostava (Összeállítás): Džadžar - Madarász, Kún, Erdőfalvi, Mészner, Oravec, Zubricky, Hajdúk, Vaško, Revúcky, Rencsok striedali (csere) Lükö, Vozár, Krága, Héger, Smrek

2. prípravný zápas (előkészületi mérkőzés) - 18.2.2018

Veľká Ida - Krh. Podhradie 4:3 (2:2), góly: Revúcky, Rencsok 2

Zostava (Összeállítás): Džadžar - Kún, Oravec, Madarász, Zubricky, Rencsok, Kardoš, Vozár, Revúcky, Pollák, Vaško striedali (csere) Héger, Luspaj

3. prípravný zápas (előkészületi mérkőzés) - 24.2.2018

Čečejevce - Krh. Podhradie 1:6 (1:2), góly: Kún, Revúcky 3, Madarász, vlastný (öngól)

Zostava (Összeállítás): Mészner - Madarász, Erdőfalvi, Oravec, Zubricky, Lükö, Pollák, Vaško, Revúcky, Rencsok, Kún striedali (csere) Krága

4. prípravný zápas (előkészületi mérkőzés) - 4.3.2018

Jesenské - Krh. Podhradie 2:4 (1:1), góly: Rencsok, Erdőfalvi, Krága, Lükö

Zostava (Összeállítás): Džadžar - Madarász, Erdőfalvi, Oravec, Zubricky, Pollák, Hajdúk, Vaško, Revúcky, Krága, Rencsok striedali (csere) Lükö, Róth, Vozár

5. prípravný zápas (előkészületi mérkőzés) - 11.3.2018

Jablonov n/Turňou - Krh. Podhradie 2:6 (0:1), góly: Rencsok 2, Hajdúk, Oravec, Róth, vlastný (öngól)

Zostava (Összeállítás): Džadžar - Madarász, Erdőfalvi, Oravec, Zubricky, Revúcky, Pollák, Hajdúk, Róth, Krága, Rencsok striedali (csere) Kún

Odchody (Elhagyták a csapatot):

Zoltán Breuer - zrušené hosťovanie (návrát do MFK Rožňava) (visszatért az MFK Rožňava csapatába)

Marián Manko - pravdepodobný odchod (távozását fontolgatja)

Do odveti nastúpime s týmtó kádrom (a jelenlegi keret):

Krištof Zubrický, Jozef Erdőfalvi, Matúš Mészner, Martin Pollák, Andrej Vaško, Tomáš Revúcky, Roland Madarász, Ivan Oravec, Štefan Kún, Tomáš Hajdúk, Dávid Vozár, Lukáš Héger, Marcel Róth, Dávid Džadžar, Jaroslav Piater, Róbert Bartko, Jozef Rencsok, Adrián Hanzlík

Príchody (Érkeztek a csapathoz):

Adrián Krága - hosťovanie (ŠK Baník Štítnik) (kölsönjátékos - ŠK Baník Štítnik)

Norbert Lükö - ukončené hosťovanie (návrát z Krh. Dlhej Lúky) (visszatért Várhosszúrétről)

FK Krh. Podhradie